

На данашњи дан 1877. рођен је српски византолог Драгутин Анастасијевић, класични филолог и историчар. Ученик Карла Крумбахера, класичар, палеограф, медијевист, Анастасијевић је оснивач београдске византолошке школе. Био је професор Универзитета у Београду и члан Српске академије наука. Проучавао је византијску културу и књижевност и српско византијске односе.

Данас је уторак, 30. јул 2024.

1771 - Умро је енглески писац Томас Греј, песник класицистичке школе, којег љубав према природи, дубина осећања и симпатије за обичног човека чине претечом романтизма. Написао је мало песама, али заузима високо место у енглеској литератури захваљујући савршеној форми стихова, а "Елегија написана на сеоском гробљу" сматра се једном од најлепших песама на енглеском језику. Његову романтичну песму "Бард" на српски језик препевао је Јован Јовановић Змај.

1818 - Рођена је енглеска књижевница ирског порекла Емили Бронте, која се прославила романом "Оркански висови".

1863 - Рођен је амерички аутомобилски магнат Хенри Форд, произвођач и конструктор који је највише допринео наглом развоју аутомобилизма. Почео је као ковач, али је временом успео да изгради читаву индустријску империју. Прве "бензинске кочије" конструисао је 1896, а од 1899. бавио се производњом аутомобила, касније и трактора. Први је увео серијску производњу, као и повољно кредитирање купаца устројено тако да просечном грађанину САД аутомобили буду доступни. Године 1908. створио је "модел Т", "народни аутомобил" који је моторизовао САД. Написао је сећања: "Мој живот и рад", али и антисемитско дело "Међународни Јеврејин", којег се касније одрекао.

1898 - Рођен је енглески вајар Хенри Мур, један од највећих скулптора 20. века, инострани члан Српске академије наука и уметности. Инспирисао се архаичном и примитивном уметношћу, нарочито стваралаштвом становника предколумбовске Америке. Под утицајем шпанског сликара Пабла Пикаса и француског вајара румунског порекла Константина Бранкушија, тежио је синтези апстрактних облика и надреалистичких идеја.

1898 - Умро је немачки државник Ото фон Бизмарк (фон Бизмарк Шенхаузен), назван "гвоздени канцелар", који је "крвљу и гвожђем" ујединио немачке државе. Постао је 1862. Канцелар Пруске, 1864. у савезу са Аустријом напао је Данску и освојио Шлезвиг, а онда се окренуо против Беча и 1866. поразио Аустрију, што му је омогућило да с Пруском уједини северне немачке државице у Севернонемачки савез. Испровоцирао је Немачко-француски рат и после победе над Француском прогласио је почетком 1871. Немачку царвином, а Вилхелма I царем. Сузбијао је сепаратизам немачког римокатоличког југа. Године 1878. објавио је "Изузетни закон" (Lex specialis), којим је социјалдемократију ставио ван закона, али је паралелно увео социјалне реформе. Због неслагања са новим царем Вилхелмом ИИ, 1890. повукао се са власти, после 28 година готово неограничене владавине.

1930 - Уругвај је у Монтевидеу, победом у финалу Првог светског фудбалског првенства над Аргентином са 4:2, постао први светски шампион. Претходно је у полуфиналу са 6:1 победио Краљевину Југославију, у утакмици која је обиловала судском самовољом на штету југословенског тима.

1975 - У Хелсинкију је почела Конференција о европској безбедности и сарадњи која је окупила државнике 35 земаља, укључујући лидере Совјетског Савеза и САД. Главни циљ скупа било је осигурање мира у Европи.

1990 - Члан британског парламента, конзервативац Иан Гау, близак сарадник Маргарет Тачер, погинуо је у експлозији бомбе коју је у аутомобил подметнула Ирска републиканска армија.

1993 - Лидери босанских муслимана (Бошњака) Срба и Хрвата из Босне и Херцеговине, постигли су на мировним преговорима у Женеви договор, према којем би БиХ чиниле три етничке републике. Ни овај споразум није зауставио грађански рат, највише због уплитања иностраних интереса.

2003 - Последња "буба" сишла је са производне траке у Мексику "фолксваген" број 21.529.464, колико их је за 68 година произведено у Немачкој и другим земљама, чиме је окончана историја најдуже произвођеног аутомобила. Производња "фоксвагена" била је идеја немачког нацистичког лидера Адолфа Хитлера, с циљем да се произведе аутомобил доступан сваком Немцу. Изглед каросерије популарне "бубе" дело је Фердинанда Поршеа.

2007 - Умро је шведски режисер Ингмар Бергман, један од највећих уметника кинематографије уопште. Иза Бергмана је остала су 54 филма, 126 позоришних представа и 39 радио драма, бројни сценарији, књиге. У театру је оставио дубок траг интерпретирајући скандинавске и руске класике али и савремену драмску литературу. Од 1963. био је директор Краљевског драмског театра Шведске. Први филм је снимио 1946. а интернационалну славу му је донео филм "Осмеси летње ноћи" који је на Фестивалу у Кану добио награду као најбоља комедија. Наредне године у Кану са "Седмим печатом" освојио је специјалну награду жирија. Додељена му је награда за животно дело Америчке филмске академије и три Оскара за најбоље стране филмове ("Девичански

извор", "Кроз тамно стакло" и "Фани и Александар"). Остали дела: "Дивље јагоде", "Тишина", "Пероне", "Шапат и крикови", "Јесења соната".

2012 - Преминуо је српски књижевник Милан Ранковић. Рођен је 1932. у Београду, и један је од тројице првих магистара естетике који су после Другог свеског рата добили то звање на Универзитету у Београду. Радио је у "Борби" у културној рубрици, а предавао је основе науке о друштву, а затим социологију уметности на Универзитету уметности у Београду. Био је министар културе Србије од 1988. до 1991. Објавио је више од 40 књига.

2014 - Аргентина је званично банкротирала, пошто тамошње власти нису успеле да се договоре са америчким фондовима о репрограму дуга земље. Године 2001. Аргентина је већ доживела банкрот, након што је обелодањено да земља није стању да отплати дуг од 95 милијарди долара.

** На данашњи дан Српска православна црква и верници обележавају празник свете великомученице Марине, у народу познате као Огњена Марија. Поштује се као борац за хришћанску веру и заштитницу жена. Обичај је да се на овај празник, не раде никакви послови, а посебно радови на пољу. Марија је мученица која је пострадала због својих непоколебљивих уверења у време римског цара Диоклецијана.*

(РТВ)